

1 Existence řízení o platebním rozkazu

Vedle řízení o evropském platebním rozkazu, upraveném v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, existují v České republice další tři typy takových řízení - řízení o platebním rozkazu, řízení o elektronickém platebním rozkazu a řízení o platebním rozkazu směnečném nebo šekovém (ustanovení § 172 až 175 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád).

1.1 Předmět řízení

Platební rozkaz lze vydat i bez výslovného návrhu žalobce na základě žaloby na plnění peněžité pohledávky, vyplývá-li uplatněné právo ze skutečností uvedených a doložených žalobcem. Záleží vždy na uvážení soudu, zda věc vyřídí vydáním platebního rozkazu; nevydá-li soud platební rozkaz, nařídí jednání. Platební rozkaz nelze vydat, má-li být doručen žalovanému do ciziny, nebo není-li znám pobyt žalovaného (ustanovení § 172 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád).

Elektronický platební rozkaz lze vydat pouze na návrh žalobce, podaném na zvláštním elektronickém formuláři a podepsaném zaručeným elektronickým podpisem žalobce, jestliže uplatňovaná pohledávka nepřevyšuje částku 1 000 000 CZK; do výše pohledávky se nezapočítává příslušenství. Elektronický platební rozkaz nelze vydat, má-li být doručen žalovanému do ciziny, nebo není-li znám pobyt žalovaného (ustanovení § 174a odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád).

Platebním rozkazem směnečným nebo šekovým lze přiznat práva ze směnky nebo šeku. Jsou-li splněny formální předpoklady, soud je povinen rozhodnout ve zkráceném řízení směnečným (šekovým) platebním rozkazem. Směnečný (šekový) platební rozkaz lze vydat jen na návrh žalobce a je možné jej vydat i tehdy, má-li být doručován žalovanému do ciziny. Směnečný nebo platební rozkaz musí být doručen jen do vlastních rukou žalovaného, náhradní doručení je vyloučeno.

Účelem zahájení řízení o evropském platebním rozkazu je vymáhání nesporných peněžitých pohledávek na určitou částku. Nesporné peněžité pohledávky musí být v době podání návrhu na vydání evropského platebního rozkazu splatné. Pro podání návrhu je třeba vyplnit formulář A, kde se uvádí všechny údaje o stranách a povaha a výše nároku. Soud přezkoumá žádost a pokud je formulář řádně vyplněn, měl by do 30 dnů vydat evropský platební rozkaz.

1.1.1 Jaké druhy pohledávek přicházejí v úvahu (např. pouze peněžité pohledávky, pouze pohledávky vyplývající ze smlouvy atd.)?

Platebním rozkazem, elektronickým platebním rozkazem a evropským platebním rozkazem lze rozhodnout pouze o peněžitých pohledávkách.

Směnečný (šekový) platební rozkaz může být vydán pouze pro peněžité plnění vyplývající ze směnky nebo šeku.

1.1.2 Je stanovena horní hranice hodnoty pohledávky?

Pro elektronický platební rozkaz platí horní hranice hodnoty uplatňované pohledávky ve výši 1 000 000 CZK (bez příslušenství); pro platební rozkaz, evropský platební rozkaz a směnečný (šekový) platební rozkaz žádná horní hranice stanovena není.

1.1.3 Je použití takového řízení dobrovolné nebo povinné?

Řízení o platebních rozkazech povinné není, žalobce může svou peněžitou pohledávku vymáhat i v běžném civilním řízení. Podá-li však žalobce „běžnou“ žalobu a pohledávka v ní bude splňovat podmínky stanovené pro vydání platebního rozkazu, může soud platební rozkaz vydat, i když to žalobce výslovně nenavrhol. Elektronický platební rozkaz, evropský platební rozkaz a směnečný (šekový) platební rozkaz lze vydat jen na návrh žalobce.

1.1.4 Je řízení použitelné, když žalovaný žije v jiném členském státě nebo ve třetí zemi?

Platební rozkaz a elektronický platební rozkaz nelze vydat, má-li být doručen žalovanému v cizině. V takovém případě soud pokračuje v řízení podle pravidel běžného civilního procesu.

Je-li evropský platební rozkaz, vydaný českým soudem nebo soudem jiného členského státu, doručován na území ČR, je třeba jej doručit žalovanému do vlastních rukou, náhradní doručení je vyloučeno (ustanovení § 174b odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád).

1.2 Příslušný soud

O platebním rozkazu a elektronickém platebním rozkazu rozhoduje místně příslušný okresní soud. O platebním rozkazu směnečném (šekovém) rozhoduje vždy krajský soud (ustanovení § 9 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). K příslušnosti pro podání návrhu na vydání evropského platebního rozkazu viz článek 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu.

1.3 Formální požadavky

K podání návrhu na vydání platebního rozkazu a směnečného (šekového) platebního rozkazu není k dispozici žádný standardizovaný formulář.

Soud může vydat platební rozkaz i bez výslovného návrhu žalobce; to však neplatí pro elektronický platební rozkaz a směnečný a šekový platební rozkaz.

Žaloba, resp. návrh na vydání platebního rozkazu a směnečného nebo šekového platebního rozkazu, tedy musí splňovat obecné náležitosti pro podání soudu - Pokud zákon pro podání určitého druhu nevyžaduje další náležitosti, musí být z podání patrné, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno. Povinnost podpisu a datování se nevztahuje na podání v elektronické podobě podle zvláštního právního předpisu. Podání musí být písemné, přičemž jej lze učinit v listinné nebo elektronické podobě prostřednictvím veřejné datové sítě nebo telefaxem (ustanovení § 42 odst. 1 a 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Podání učiněné v elektronické podobě nebo telefaxem je třeba do tří dnů doplnit originálem, případně písemným podáním shodného znění. To neplatí, pokud bylo elektronické podání opatřeno zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem (ustanovení § 42 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu lze podat pouze na předepsaném formuláři v elektronické formě (formulář je dostupný na <https://www.justice.cz/>). Návrh musí kromě obecných náležitostí (ustanovení § 42 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád) obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla nebo identifikační čísla účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, identifikační číslo, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje, popřípadě též jejich zástupců, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí být z něj patrné, čeho se navrhovatel domáhá (ustanovení § 79 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Návrh musí rovněž obsahovat datum narození fyzické osoby, identifikační číslo právnické osoby nebo identifikační číslo fyzické osoby, která je podnikatelem (ustanovení § 174a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Návrh musí být podepsán zaručeným elektronickým podpisem žalobce založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem.

Pro podání návrhu na vydání evropského platebního rozkazu je třeba vyplnit formulář A, uvedený v příloze I. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006. Ve formuláři je třeba uvést všechny údaje o stranách a o povaze a výši nároku.

1.3.1 Je povinné použití standardního formuláře? (pokud ano, kde jej lze získat?)

Pouze pro elektronický platební rozkaz. Formulář je dostupný na <https://www.justice.cz/>. Návrh musí být podepsán zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem (ustanovení § 174a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). K formálním požadavkům pro podání návrhu na vydání evropského platebního rozkazu viz výše bod 1.3.

1.3.2 Je vyžadováno právní zastoupení?

Ne.

1.3.3 Jak podrobně musím odůvodnit nárok?

K tomu, aby mohl být platební rozkaz a elektronický platební rozkaz vydán, je třeba, aby uplatněné právo vyplývalo ze skutečností uvedených a doložených žalobcem (viz bod 1.3.4.). Závěr, že uplatněné právo vyplývá ze skutečností uvedených žalobcem, předpokládá takové vyličení rozhodujících skutečností, které je dostatečně podloženo připojenými důkazy, které soudu umožní žalobcem tvrzený skutkový základ podrobit právnímu posouzení. Jednak musí být skutkové okolnosti vyličené tak úplně, aby bylo možno posoudit, jaký právní nárok je uplatňován (jaký právní předpis má být použit), jednak musí být žalobcem tvrzeny všechny skutečnosti, s nimiž tato norma spojuje vznik, změnu nebo zánik práv a povinností, a vše musí být řádně podloženo důkazy. V řízení o vydání směnečného nebo šekového platebního rozkazu je třeba, aby žalobce předložil v prvopisu směnku nebo šek, o jejichž pravosti není důvod pochybovat, a další listiny nutné k uplatnění práva.

1.3.4 Je nutné předložit písemné důkazy o dotčené pohledávce? Pokud ano, jaké listiny jsou přípustné jako důkazy?

Ano. Z povahy řízení vyplývá, že předloženy mají být listinné důkazy, jimiž lze doložit žalobcem uplatňovaný nárok. Listinné důkazy je třeba v elektronické formě připojit i k návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu. K návrhu na vydání směnečného (šekového) platebního rozkazu musí být připojeny prvopisy smének či šeků. Právo žalobce předkládat důkazní prostředky není co do rozsahu nijak omezeno.

1.4 Odmítnutí návrhu

Nelze-li platební rozkaz vydat, soud návrh na jeho vydání nezamítá, pokračuje v řízení podle pravidel běžného civilního procesu (zejména tedy nařídi jednání). Platební rozkaz nelze vydat, neuplatňuje-li žalobce peněžitou pohledávku, není-li znám pobyt žalovaného nebo má-li být platební rozkaz doručen žalovanému do ciziny.

Návrh na vydání elektronického platebního rozkazu soud odmítne, neobsahuje-li všechny zákonem stanovené náležitosti, nebo je-li nesrozumitelný nebo neurčitý, jestliže pro tyto nedostatky nelze v řízení pokračovat. Soud žalobce v tomto případě nevyzývá k opravě či doplnění.

Nelze-li návrhu na vydání směnečného nebo šekového platebního rozkazu vyhovět, soud nařídí jednání.

1.5 Odvolání

Soud nevydává rozhodnutí o zamítnutí platebního rozkazu, elektronického platebního rozkazu nebo směnečného (šekového) platebního rozkazu; otázka odvolání v případě zamítnutí platebního rozkazu tedy nepřichází v úvahu.

1.6 Odpor

Proti platebnímu rozkazu a elektronickému platebnímu rozkazu lze podat odpor. Žalovaný má právo podat odpor do 15 dnů od doručení platebního rozkazu nebo elektronického platebního rozkazu. Odpor proti elektronickému platebnímu rozkazu lze podat také na elektronickém formuláři podepsaném zaručeným elektronickým podpisem. Odpor nemusí být odůvodněn, měl by ale splňovat obecné požadavky na podání učiněné soudu, tedy zejména by mělo být z podání patrné, kterému soudu je určeno, kdo je činí, které věci se týká a co sleduje, a musí být podepsáno a datováno.

Vůči směnečnému (šekovému) platebnímu rozkazu lze uplatnit námitky, a to do 15 dnů od jeho doručení. V námitkách musí žalovaný uvést vše, co proti směnečnému (šekovému) platebnímu rozkazu namítá.

Žalovaný v řízení o evropském platebním rozkazu může výši nároku uhradit, nebo ve lhůtě 30ti dní nárok popřít a podat odpor u soudu, který evropský platební rozkaz vydal; pro podání odporu se použije formulář F nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006. Poté je věc předána běžným občanskoprávním soudům a řešena podle vnitrostátních právních předpisů.

1.7 Účinek odporu

Podá-li i jen jeden ze žalovaných včas odpor, ruší se tím platební rozkaz nebo elektronický platební rozkaz v plném rozsahu, soud nařídí jednání a v řízení pokračuje podle pravidel běžného civilního řízení.

Podá-li žalovaný včas námitky proti směnečnému (šekovému) platebnímu rozkazu, soud rovněž nařídí k jejich projednání jednání. V závislosti na výsledku řízení o námitkách soud rozsudkem buď ponechá směnečný (šekový) platební rozkaz v platnosti (námitky jsou nedůvodné), nebo jej zcela nebo zčásti rozsudkem zruší (námitky jsou plně nebo částečně důvodné). Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání. Na rozdíl od podání odporu proti platebnímu rozkazu a elektronickému platebnímu rozkazu se platební rozkaz směnečný (šekový) podáním námitek neruší.

1.8 Účinek nepodání odporu

Platební rozkaz, elektronický platební rozkaz a evropský platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor, má účinky pravomocného rozsudku. Nepodá-li žalovaný včas námitky nebo vezme-li je zpět, má i směnečný (šekový) platební rozkaz účinky pravomocného rozsudku.

1.8.1 Jaké kroky je třeba podniknout k získání vykonatelného rozhodnutí?

Na žádost opatří soud platební rozkaz, elektronický platební rozkaz a směnečný (šekový) platební rozkaz doložkou právní moci a vykonatelnosti. Takto opatřený platební rozkaz je vykonatelným titulem.

Pokud žalovaný v řízení o návrhu na vydání evropského platebního rozkazu nepodá proti vydanému platebnímu rozkazu ve stanovené lhůtě odpor, stane se evropský platební rozkaz automaticky vykonatelným. K výkonu dochází v souladu s vnitrostátními pravidly a postupy členského státu, kde je evropský platební rozkaz vykonáván.

1.8.2 Je toto rozhodnutí konečné nebo má žalovaný ještě možnost se proti tomuto rozhodnutí odvolat?

Proti platebnímu rozkazu, elektronickému platebnímu rozkazu nebo směnečnému (šekovému) platebnímu rozkazu, proti němuž nebyl podán odpor nebo námitky a který má účinky pravomocného rozsudku, není přípustný řádný opravný prostředek. Žalovaný má k dispozici v zákonem stanovených případech pouze mimořádné opravné prostředky, žalobu pro zmatečnost, v případě pravomocného platebního rozkazu i žalobu na obnovu řízení (ustanovení § 228 odst. 2 a § 229 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád).

Po marném uplynutí 30ti denní lhůty stanovené pro podání odporu proti evropskému platebnímu rozkazu má žalovaný právo požádat o přezkum evropského platebního rozkazu za podmínek uvedených v článku 20 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006. K řízení o návrhu na přezkum evropského platebního rozkazu je příslušný soud, který evropský platební rozkaz vydal. Návrh na přezkum evropského platebního rozkazu je jediným prostředkem obrany žalovaného proti vykonatelnému evropskému platebnímu rozkazu ve státě, ve kterém byl tento platební rozkaz vydán. Rozhodnutí (usnesení) o žádosti na přezkum evropského platebního rozkazu se doručuje žalobci i žalovanému (ustanovení § 174b odst. 2 a 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád).

Související odkazy

<http://www.justice.cz>

Poslední aktualizace: 15/06/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.